

Natuurtoets

**Wet natuurbescherming voor de
ontwikkeling van een zonnepark
aan de Brinkenweg (Apeldoorn).**

20 Augustus 2018

Auteur	Maarten W. Kaales / Kaales Natuur & Ondernemen
Veldonderzoek	Kaales Natuur & Ondernemen
Datum	20 augustus 2018
Versie	Definitief (1.0)
Kenmerk	KNO20180820ecofactv1.0
Aantal pagina's	15
Opdrachtgever	Gemeente Apeldoorn, Vastgoed
Contactpersoon	Jorn Huiskamp
Wijze van citeren	Kaales, M.W. 2018. Natuurtoets Wet natuurbescherming voor de ontwikkeling van een zonnepark aan de Brinkenweg (Apeldoorn). Kaales Natuur & Ondernemen, Ugchelen - Apeldoorn.

Kaales Natuur & Ondernemen
 Angerenstein 13
 7339 BJ Ugchelen
 085-0654182
Kaales.nl@gmail.com
www.kaales.nl

© Copyright Kaales Natuur & Ondernemen 2018

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Kaales Natuur & Ondernemen kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding	
1.2 Ligging	1
1.3 Onderzoeksvragen	1
2. Gebiedsbeschrijving en ontwikkeling	2
2.1 Huidige situatie	2
2.2 Voorgenomen ontwikkeling	2
3. Natuurtoets	5
3.1 Doel van het onderzoek	5
3.2 Uitgevoerd onderzoek	5
4. Resultaten en beoordeling	6
4.1 Inleiding	6
4.2 Gebiedsbescherming	6
4.3 Beschermde houtopstanden	7
4.4 Soortenbescherming	7
5. Conclusies en aanbeveling	10
5.1 Conclusies	10
5.2 Aanbeveling	10
6. Bronnen	11
Bijlage 1 Ontwerp zonnepark	12
Bijlage 2 Indruk van het huidige gebied	14
Bijlage 3 Gebiedsbescherming	15

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Afdeling Vastgoed van de Gemeente Apeldoorn heeft het voornemen ter hoogte van de Brinkenweg ten noorden van de A1 een Zonnepark met een natuurlijke afscheiding (zie Bijlage 1) te ontwikkelen. Deze natuurlijke afscheiding wordt deels ingericht als nieuwe natuur en biedt kansen voor lokale biodiversiteit.

De gemeente Apeldoorn heeft aangegeven dat het ontwerp getoetst moet worden aan de Wet natuurbescherming in de vorm van een natuurtoets om te voldoen aan de eisen voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Kaales Natuur & Ondernemen heeft natuurtoets uitgevoerd en beoordeeld.

De rapportage van de natuurtoets behandelt de gebiedsbescherming, beschermde houtopstanden en soortenbescherming.

1.2 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de zuidoostzijde van Apeldoorn, grenzend aan de noordzijde van de A1. Het plangebied wordt doorsneden door de Brinkenweg en bestaat voornamelijk uit agrarisch gebruikt gebied (zie Bijlage 1 en 2).

1.3 Onderzoeksvragen

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

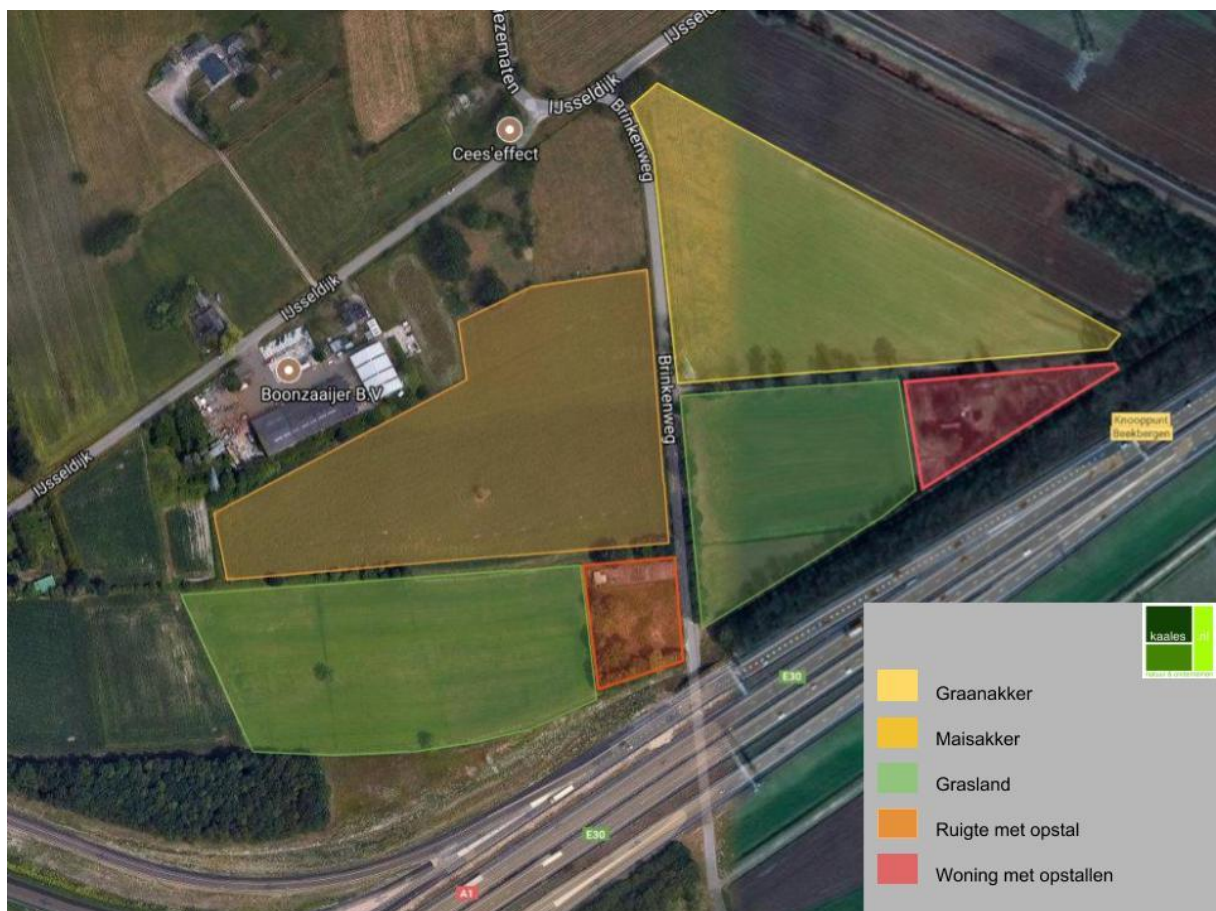
- Welke soorten worden in het kader van de Wet natuurbescherming onderzocht naar aanleiding van de omgevingsvergunningaanvraag?
- Zijn er aanwijzingen dat er beschermde ecologische functies en soorten in het plangebied voorkomen?
- Is er een negatief effect te verwachten op deze functies tijdens de inrichtingsfase en gebruiksfase waardoor het nodig is een Verklaring van geen bedenking aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming bij de Provincie?
- Waar moet in het kader van de Wet natuurbescherming rekening mee worden gehouden bij de realisatie van het zonnepark?

2. Gebiedsbeschrijving en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarisch landschap; grasland en akkers met ruigtes (zie afbeelding 2). Laanbomen begeleiden de Brinkenweg en een bosvak met lichte zoomontwikkeling ligt op de flank van de A1 (oostzijde Brinkenweg).

Ten westen van de Brinkenweg op een voormalig erf is een kleine moestuin (oranje arcering 'Ruigte met opstal' afbeelding 3) met een opstal aanwezig.

Afbeelding 2: Gebiedskenmerken en huidig gebruik van het plangebied en de directe omgeving. Bron: Luchtfoto, Google Earth.

Foto 2: *Grenzend aan het oostelijk deel van het plangebied ligt in het groen een woning verscholen met opstallen. Dit maakt geen onderdeel uit van het plangebied.*

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

In de nieuwe situatie is het plangebied heringericht met zonnepanelen, groenstructuur, ruigtevegetaties en een nieuwe poel aan de westzijde van het plangebied (zie Bijlage 1). Door de geplande ontwikkeling op de huidige situatie te projecteren (afbeelding 2) wordt inzicht verkregen in de activiteiten die uitgevoerd moeten worden:

2.2.1 De voorgenomen ruimtelijke ingreep bestaat een aantal onderdelen:

- Aanleg groenstructuur plangebied
- Aanleg ecologische zone
- Aanleg zonnepanelen

2.2.2 De activiteit; het inrichten

- Aanleg groenstructuur plangebied; er worden nieuwe landschappelijke hagen en nieuwe laanbeplanting aangelegd.
- Aanleg ecologische zone; voor deze zone wordt er een poel gegraven en struweel en riet worden gestimuleerd door beheer.
- Aanleg zonnepanelen; dit onderdeel bestaat uit het aanleggen van zonnepanelen en de aanleg van een pad naar de te realiseren 15 parkeerplaatsen. Dit pad kan mede als onderhoudspad worden gebruikt. Ook wordt er een inkoopstation gerealiseerd, een transformatorhuisje aangelegd en een hekwerk geplaatst. De opstal aan de westzijde van de Brinkenweg is een klein schuurtje dat gesloopt wordt.

2.2.3 Het resultaat; de nieuwe situatie en het gebruik

- Groenstructuur plangebied; na realisatie is dit niet echt toegankelijk. Vooralsnog wordt dit niet met een toegangsweg ontsloten.
- Ecologische zone; Dit ligt in openbaar en vrij toegankelijk gebied.
- Zonnepanelen; deze liggen in een niet vrij toegankelijk gebied.

3. Natuurtoets

3.1 Doel van het onderzoek

Het doel van de natuurtoets is het op systematische wijze verkrijgen van representatieve natuurinformatie zodat een oordeel gegeven kan worden of, als gevolg van de aanleg van het zonnepark;

- Beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) niet in geding zijn;
- Beschermde gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming niet in het geding zijn;
- Beschermde houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming niet in het geding zijn.

3.2 Uitgevoerd onderzoek

3.2.1 Gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming is onderzocht (zie H. 4) of het plangebied een directe relatie heeft met:

- Natura 2000 gebied
- Het Gelders Natuur Netwerk (GNN)
- De Groene Ontwikkelzone (GO)
- Het Nationaal Landschap
- En beschermde houtopstanden

3.2.2 Soortenbescherming

De volgende soorten zijn onderzocht; Ree, Vos, Bunzing, Das, Vleermuizen, Steenuil, Kerkuil, Sperwer en Buizerd. Voor het verkrijgen van een Verklaring van geen bedenking of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is het veldonderzoek toegespitst op het vaststellen van jaarrond beschermde verblijfplaatsen binnen het plangebied.

De verblijfplaatsen van vleermuizen, Huismus en Kerkuil zijn jaarrond beschermd. Dat geldt ook wanneer een gebied een cruciaal foerageergebied is voor een van deze soorten. Het verdwijnen van een cruciaal foerageergebied kan namelijk een negatief effect hebben op de instandhouding van een jaarrond beschermde verblijfplaats.

Het kleine schuurtje aan de westzijde van de Brinkenweg in het plangebied bij de moestuin is onderzocht op sporen.

Er is systematisch gezocht tijdens het aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde horsten van Sperwer en Buizerd, naar burchten van Dassen en Vossen. Daarnaast is ook gezocht naar de aanwezigheid van reeën omdat mogelijk in de uitvoeringsfase rekening met deze soort moet worden gehouden. Voor deze soorten en voor Bunzing, Steenuil, Kerkuil is de NDFF geraadpleegd.

4. Resultaten & beoordeling

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van de bureaustudie naar beschermde gebieden en worden de resultaten van het veldonderzoek besproken.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in beschermd Natura 2000 gebied. De activiteiten en de uiteindelijke inrichting hebben geen invloed op het Natura 2000 gebied of de daarvoor aangewezen soorten. Zie ook [Synbiosys](#).

4.2.2 GNN (Gelders Natuur Netwerk)

De provincie beschermt het Gelders Natuur Netwerk (GNN). Het GNN is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit Gelders Natuur Netwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en bevat tevens een zoekgebied van 7.300 ha voor de te realiseren 5.300 ha nieuwe natuur. Hiervoor is een actualisatieplan opgesteld en op 13 december 2017 door Provinciale Staten (PS) vastgesteld. Zie Bijlage 2 voor de GNN-gebieden in de omgeving van het plangebied. De activiteiten en de uiteindelijke inrichting hebben geen invloed op de gebieden van het GNN.

4.2.3 Groene Ontwikkelzone (GO)

De Groene Ontwikkelzone bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen. Hierin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

Het plangebied ligt niet in de Groene Ontwikkelzone. Zie bijlage 2 voor de begrenzing van de Groene Ontwikkelzone in de context van het plangebied.

4.2.4 Nationaal Landschap Veluwe

Het Nationaal Landschap Veluwe is een gebied met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten, en in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten.

Het plangebied valt niet binnen het Nationaal Landschap Veluwe. Zie bijlage 2 voor de begrenzing van het Nationaal Landschap in de context van het plangebied.

4.3 Beschermde houtopstanden

Het plangebied ligt niet een in beschermde houtopstand.

4.4 Soortenbescherming

Er is systematisch gezocht tijdens het aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde horsten van Sperwer en Buizerd, naar burchten van Dassen en Vossen. Daarnaast is ook gezocht naar de aanwezigheid van reeën omdat mogelijk in de uitvoeringsfase rekening met deze soort moet worden gehouden. Voor deze soorten en voor Bunzing, Steenuil, Kerkuil is de NDFF geraadpleegd. Er verdwijnen geen verblijfplaatsen.

4.4.1 Ree, Konijn en Haas

Tijdens het veldonderzoek zijn meerdere ligplekken en wissels van Ree vastgesteld. Deze liggen voornamelijk in het oostelijk gelegen bos dat aan het spoor grenst. De aanleg van de groenstructuur en de ecologische zone kan gunstig zijn voor de Ree. Omdat reeën ook op het grasland foerageren zal er na realisatie van het zonnepark uitgeweken moeten worden naar de omliggende graslandpercelen die voldoende aanwezig zijn.

In het talud van de A1 zijn aan de oostzijde van de Brinkenweg 2 konijnenholen vastgesteld. 1 konijnenhol is in het bos aan de westzijde vastgesteld. Ook voor de konijnen, die hier gezien de sporen in gering aantal verblijven, blijft er voldoende geschikt foerageergebied over na realisatie van het natuurinclusieve zonnepark. Er is 1 waarneming van een Haas. Het is onduidelijk hoe de Haas gaat reageren op de ontwikkeling, maar het leefgebied is niet beschermd van de Haas en de soort staat de ontwikkeling van het zonnepark niet in de weg.

4.4.2 Vos, Bunzing en Das

Het plangebied is systematisch doorkruist en er zijn geen sporen waargenomen zoals burchten, wissels, haren, putjes met uitwerpselen, kadaverresten, pootafdrukken, krapsporen van Vos, Bunzing of Das vastgesteld. Er zijn geen recente waarnemingen van de Das bekend in de NDFF. Van Bunzing is een waarneming uit 2012 bekend en waarnemingen van omliggende locaties betreffen verkeerslachtoffers waarbij de relatie met het plangebied niet te leggen is. Van de Vos zijn geen recente waarnemingen in het plangebied bekend.

Aanleg van de groenstructuur kan het verplaatsen van deze soorten versterken, dat geldt ook voor de aanleg van de ecologische zone. Het is niet aannemelijk dat beide intensieve graslandpercelen als cruciaal foerageergebied gelden aangezien er geen sporen van gebruik zijn vastgesteld. De realisatie van het zonnepark zal dan ook geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding hebben.

4.4.3 Vleermuizen

Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend in het plangebied (bron: NDFF). Aangezien de groenstructuur juist versterkt wordt, er een ecologische zone wordt gerealiseerd dat als foerageergebied kan dienen, er geen potentiële vaste rust en verblijfplaatsen verdwijnen doordat er niet gesloopt gaat worden is deze soortgroep verder niet geïnventariseerd. Het schuurtje ten westen van de Brinkenweg is niet geschikt als verblijfplaats voor deze soortgroep. Het is niet aannemelijk dat de insectenarme graslanden waar de zonnepanelen op worden gerealiseerd tot cruciale foerageergebied voor de populatie geldt. De realisatie van de zonnepanelen zullen naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding of op een eventuele verblijfplaats in het pand dat niet gesloopt wordt. De verwachting is dat door de verbetering in de groenstructuur en ecologische zone de functionele leefomgeving ook voor deze soortgroep positief zal zijn.

4.4.4 Kerkuil en Steenuil

Uit de NDFF blijkt dat er geen recente waarnemingen zijn van Kerkuil in dit gebied. Dat de soort in deze regio wel incidenteel is waargenomen blijkt uit een verkeerslachtoffer bij de A1 ter hoogte van het gebied. Van de Kerkuil is het bekend dat het 'bermjagers' zijn waardoor ze makkelijk ten prooi vallen aan het verkeer. Het is onduidelijk of het verkeerslachtoffer uit 2018 een relatie had met het onderzoeksgebied. In een schuurtje op de kruising IJsseldijk/Biezenmaten is door J. Mulder (bron: gemeente Apeldoorn) enkele jaren geleden een vondst van braakballen van de Kerkuil gedaan. Dit kan op incidenteel gebruik duiden van de regio door deze soort. Het is niet aannemelijk dat de realisatie van het zonnepark invloed heeft op een dergelijk gebruik.

Doordat de enige potentieel geschikte verblijfplaats in het plangebied niet gesloopt wordt en er voldoende foerageergebied zowel binnen- als buiten het plangebied blijft bestaan is het niet aannemelijk dat kerkuilen een negatief effect zullen ondervinden van de realisatie van het natuur inclusieve zonneveld.

De meest recente waarnemingen van Steenuil dateren van 2009. Vanuit het verleden is bekend dat op erven langs de IJsseldijk steenuilen voorkwamen op enige honderden meters afstand van het plangebied. Door de ontwikkeling van het gebied is de regio niet erg geschikt meer voor Steenuil. De soort is niet meer waargenomen en ook tijdens de inventarisatie zijn er geen sporen gevonden. Gezien het landschap is niet aannemelijk dat het plangebied tot een territorium behoort van de Steenuil.

De opstal aan de westzijde van de Brinkenweg is een klein en dicht schuurtje dat ongeschikt is voor Kerkuil of Steenuil daardoor. Dit schuurtje wordt gesloopt. Er zijn geen sporen van beschermde soorten gedaan bij deze schuur.

4.4.5 Buizerd en Sperwer

Tijdens het veldonderzoek is tot tweemaal toe een jagende Sperwer waargenomen die uit het noordoostelijk deel van het bosvak achter de woning van Brinkenweg 126 leek te komen. Er is ook territorium indicierend gedrag en een oud nest buiten

het plangebied van Sperwer (Afbeelding 3) waargenomen. De nesten van sperwers zijn jaarrond beschermd onder de Wet natuurbescherming. Aan de westzijde van het plangebied is een territorium van een Buizerd vastgesteld aan de hand van territorium indicierend gedrag. Hoewel de graslandpercelen waar de zonnepanelen worden gerealiseerd in beide territoria liggen komt er door de groene investering in structuur en ecologische zone ook geschikt biotoop voor de prooidieren bij waar beide soorten van kunnen profiteren. Het is dan ook niet aannemelijk dat de ontwikkeling van zonnepanelen een negatief effect heeft op de functionele leefomgeving van beide territoria. Er gaan geen nesten verloren omdat deze buiten het plangebied liggen, er geen cruciale voedselgebieden verdwijnen en er voldoende voedselgebieden in het territorium voorkomen.

Afbeelding 3: De rode stip in de oostelijke houtopstand betreft de locatie van een oud Sperwernest. In de directe nabijheid is territorium indicierend gedrag waargenomen van 2 sperwers. De rode cirkel bij de westelijk gelegen houtopstand betreft een territorium van een Buizerd. Binnen deze cirkel is de soort op meerdere plekken waargenomen. Territoria van Buizerds zijn echter een stuk groter. Een nest is niet gevonden. Bron: Google Earth.

5. Conclusies en aanbeveling

5.1 Conclusies

- Er zijn sporen gevonden van Ree en Konijn
- Er is een territorium indicerend gedrag waargenomen bij een Buizerd en Sperwer.
- Met de ontwikkeling van het natuur inclusieve zonnepark worden geen verbodsbepalingen overtreden.
- Er is geen ontheffing of Verklaring van geen bedenkingen van de Provincie in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.
- De Wet natuurbescherming en het provinciaal beleid staan de realisatie van het natuurinclusieve zonnepark niet in de weg.

5.2 Aanbeveling

Let op dat er bij de realisatie aantoonbaar zorgvuldig gewerkt wordt en dat de algemene Zorgplicht van de Wet natuurbescherming in acht wordt genomen. Deze zorgplicht geldt voor alle soorten, dus ook voor niet beschermde soorten.

6. Bronnen

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna)

Internet

Handleiding Wet natuurbescherming, Provincie Gelderland: www.checklistnatuur.nl
Google Earth

Kennisdocumenten van BIJ12 over Huismus en Gewone Dwergvleermuis:
<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Factsheet vogelbescherming Huismus:
<https://assets.vogelbescherming.nl/docs/e3f409d9-eeb6-4cd9-9a18-0a1f514ce64e.pdf>

[Synbiosys Alterra - Natura 2000 De Veluwe](#)
[Omgevingsverordening Gelderland](#)

Literatuur en overig

Inrichtingsplan zonneveld Ecofactorij II, ROM 3D Energie voor het landelijk gebied
Atlas van de Nederlandse Broedvogels, SOVON 2002.

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdierverseniging 2016.

Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest Afrika, Tirion Natuur /
Zoogdierverseniging 2009.

Veldgids Vleermuizen van Europa, KNNV Uitgeverij/ Zoogdierverseniging 2017.

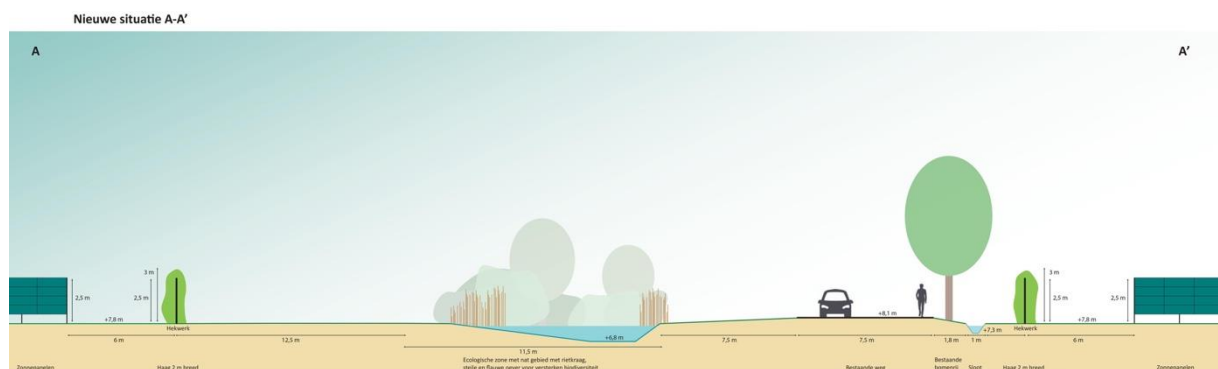
Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij/ Zoogdierverseniging 2016.

Bijlage 1 - Ontwerp natuur inclusief zonnepark

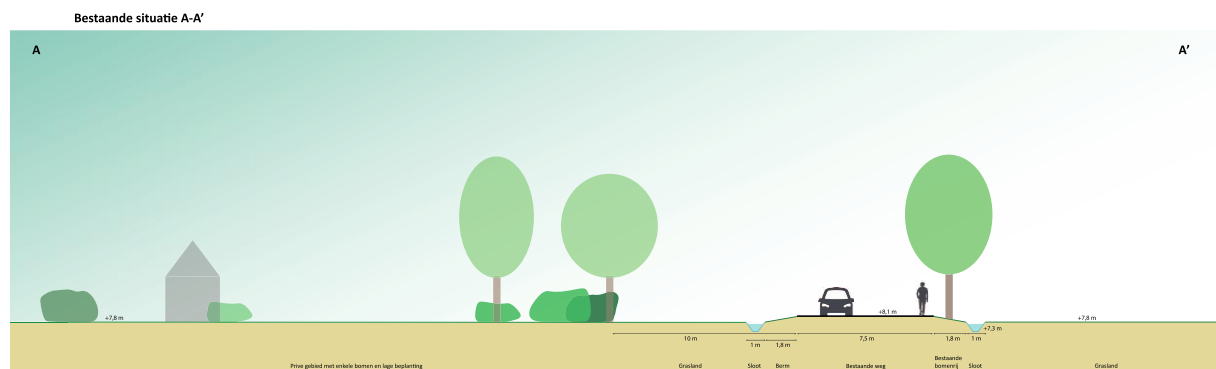
Afbeelding; Ontwerp. Bron; zie hieronder.

Bron: Inrichtingsplan zonneveld Ecofactorij II (ROM 3D Energie voor het landelijk gebied): De biodiversiteit wordt vergroot door het bestaande bosje ten oosten van het zonneveld uit te breiden met struweel, een poel en riet. Tussen de twee zonnevelden wordt ook een poel, struweel en riet toegevoegd. In het oostelijk deel van het zonnepark is direct buiten het plangebied bebouwing aanwezig. De bebouwing blijft behouden. De gemeente is voornemens een nieuwe functie aan deze bebouwing te geven. Hierbij valt te denken aan een educatieve en/of ecologische functie. De nieuwe functie is nog niet bepaald en de verandering van functie van de bebouwing maakt geen onderdeel uit van het huidige voornemen. Er wordt rekening gehouden met de nieuwe functie van deze bebouwing doordat er ruimte wordt geboden voor 15 parkeerplaatsen. Het onderhoudspad kan worden gebruikt als toegangsweg.

Afbeelding; Ontwerp met afmetingen.

Bijlage 2 - Indruk van het huidige gebied

Foto 1: Een groot deel van het plangebied bestaat uit grasland. De foto laat het perceel aan de oostzijde van de Brinkenweg zien.

Foto 2: Het graslandperceel aan de westzijde van de Brinkenweg. Links op de foto is het talud van de A1 zichtbaar.

Bijlage 3 - Gebiedsbescherming

Afbeelding: De rode stip betreft de locatie van het te realiseren zonnepark. Bron: <https://gldanders.planoview.nl>.